

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei: & scribam super eum nomen Dei mei, & nomen ciuitatis Dei mei Hierusalem nouæ, quæ descendit de cælis à Deo meo, & nomen meum nouum. Sectio. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

gloria proiciuntur. Idcirco lapidi fundæ comparantur: quod videtur alluisse Regius vates Psalm. 87. *Ipsi vero de manu tua repulsi sunt.*

Secunda quæ est eiusdem. Quia sicut fasciculus vinculo quodam & nexu colligatur, ita sanctorum cætus eadem fide, eadem spe, eodem charitatis vinculo constringitur, & vno, eodemque diuino præsidio vndique cingitur. Tertia, quia sicut fasciculus florû in manu ad oblectationem gestatur, ita electos omnes Deus in manu sua gestat, & virtutum odore, qui ex illis afflatur, continuo delectatur, iuxta illud Sapientia 3. *Iustorum anime in manu Dei sunt.* Quamuis ibi sit propriè sermo de protectione, qua Deus sanctos tuetur: vnde subditur: *Non tanget illos tormentum mortis.* Quarta, quæ ad præsens facit institutum, quia sicut fasciculus non nisi ex certis illisque lectissimis floribus conficitur, ita prædestinatorum numerus ex certis illisque charitatis virtutumque cæterarum odore, ac suauitate redolentibus existit.

Deinde quæres, quomodo verum sit, quod dicitur, *Ne alius accipiat coronam suam*, cum prædestinatio certissima sit, & infallibilis. Cui dubitationi respondendum putauit D. Thomas 1. p. quæst. 23. art. 6. vbi concludit, coronam dici alius dupliciter. Vno modo ex prædestinatione diuina: quo pacto nullus coronam suam amittit. Alio modo ex merito gratiæ: qua ratione quilibet coronam suam potest per lethale peccatum amittere: & alius illam amissam accipere, quatenus loco eius subrogatur, iuxta illud Iob. 33. *Contere multos & innumerabiles, & stare faciet alios pro eis:* hic enim in locum Angelorum, qui ceciderunt, substituti sunt homines, & in locum Iudæorum Gentiles. Itaque D. Thomas, coronam hanc non ad prædestinationem ipsam, sed ad præsentem iustitiam pertinere existimat.

Cæterum rectius D. August. libr. de correptione, & gratia cap. 13. de prædestinationis corona locum planè interpretatur, tunc obiectioni respondet, dictum esse huic Angelo & omnibus prædestinatis, *Tene quod habes, vt nemo accipiat coronam tuam*, ne alium sapiant: sed cum timore, & tremore salutem suam operentur. *Quis enim, inquit, ex multitudine fidelium, quando in hac mortalitate viuunt, in numero prædestinatorum se esse præsumat, quia id acculari opus est in hoc loco, vbi sic cauenda est elatio, vt etiam per satana Angelum ne extolleretur, tantus colaphizaretur.* Ad hoc ad Corinthios 12. Quam Augustini responsionem ita possumus luculentius tradere, quia nimirum diuina prædestinatio, nullam prædestinato necessitatem affert, atque aded integrum illi est ex æquo bene, vel malè agere: ac si prædestinatus non fuisset, verissime potest, si libertas eius spectetur, coronam amittere, quemadmodum & reprobis eadem ratione potest illam consequi, quod spectans Petrus 2. sua epistola cap. 1. dixit. *Satagite fratres, vt per bona opera certam vestram vocationem faciatis.* Quamquam ex hypothese quod alter sit prædestinatus, alter reprobus, hoc est in sensu composito, vt loquuntur Theologi, implicet prædestinatum coronam amittere, reprobumque eius loco succedere.

Qui viderit, faciam illum columnam in templo Dei mei: & scribam super eum nomen Dei mei, & nomen ciuitatis Dei mei Hierusalem nouæ, quæ descendit de caelis à Deo meo, & nomen meum nouum.

SECTIO. V.

Subscriptionis loco in literis ad Philadelphiam Angelum, ista ponitur sententia: *Qui viderit faciam illum columnam in templo Dei mei.* Quibus verbis significatur Ecclesiam templum Dei esse, sanctosque eius templi columnas: quorum

Psalm 87. 6.
Secundo propter charitatem.

Sapient. 3. 1.
Tertio propter odorem.

III.

D. Thom.

Corona quomodo amittitur, vel non amittitur, si perit.
Iob 33. 4.

D. August.

Cum timore & tremore

2. Pet. 1. 10.

1. Tim. 3. 15.
Psal. 44. 16.
D. August.
Zacha 6. 12.
Christus Ec-
clesie fun-
dator.
Ysa. 6. 1.
Ezech. 40.
D. Hieron.
D. Gregor.
Templum
Ezechielis o-
stium, ty-
pus Ecce-
siae.

utrumque maiorem explicationem desiderat. Igitur Ecclesiam templum Dei esse multis in locis docent sacrae literae, veluti i. ad Timotheum 3. *Ut scias quomodo oporteat in domo Dei conuersari, quae est Ecclesia Dei uiuentis.* Et Psalms. 44. *Afferentur in letitia & exultatione, adducentur in templum Regis.* Quem locum D. Augustinus de Ecclesia interpretatur Zachariae 6. *Ecce uir oriens nomen eius, & subter eum orientur, & aedificabitur templum Domino.* Quo loco nomine Orientis, Rex Messias intelligitur, qui templum Ecclesiae erat fundaturus, Eisaie 6. *Plena erat omnis domus maiestate eius, & ea quae sub ipso erant replebant templum.* Atque hoc est illud templum, quod per uisionem ostensum Ezechieli fuit cap. 40. typum enim Ecclesiae fuisse docet D. Hieron. & D. Greg. super Ezechielem, & omnes ferè Patres, nec posse referri ad templum à Salomone aedificatum, ut uogantur Hebraei, ex eo est perspicuum quòd in eo flumen & arbores, quae singulis mensibus fructum ferebant, reperiuntur, praeterquam quod uel ipsa templi fabrica praeter modum noua, & admirabilis, minimè quadret in templum Salomonis, ut ex utriusque comparatione manifestum est.

II.
Ad Gal. 2. 9.
Apostoli,
sancti ora-
stansissimi,
Ecclesiastici
templi co-
lumnæ.
Psal. 74. 4.
Augustinus.
Hier. 1. 18.
Cant. 3. 10.
Beda.
Tabernacu-
lum Mosim
cum quot
habuerit co-
lumnæ.

Huius igitur templi columnæ sunt Apostoli, & praestantissimi qui que sancti, quemadmodum dixit Paulus ad Galatas 2. *Cum cognouissent gratiam qua data est mihi, Petrus, & Iacobus, & Ioannes, qui uidebantur columnæ esse, dextras dederunt mihi, & Barnaba secretatis.* Et Psal. 74. *Ego confirmaui columnas eius.* In quem locum D. August. *Quid, inquit, essent ista columnæ, nisi à Deo firmarentur, quia terramotu quodam etiam ipsa columnæ nutauerunt in passione Domini. Ergo illa columnæ, quæ in passione Domini nutauerunt, resurrectione firmatae sunt.* Et Hieremias. 1. *Ego dedi te hodie in ciuitatem munitam, & in columnam ferream, & in murum aneum.* Atque has columnas expresserunt illæ, quæ Salomonis ferculum fulciebant, Canticorum 3. *ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani, columnam eius fecit argenteam, lic enim uolcum interpretatur Beda, in eiusdemque rei typum, Mosaicum illud tabernaculum, quod Ecclesiam etiam expressit, lexaginta erat columnis undique circumseptum, quæ delignis Setim fuisse dicuntur, uelita laminis argenteis, capitibus, argenteis, & balibus æneis: quia nimirum sancti instar æris inuictam in rebus aduersis sapientiam habere debent, caelestiumque rerum obseruatione, & prædicatione, ueluti argenteis laminis ueliri, seque præceptis diuinis tanquam argenteo capiti supponere. Denique timore Dei tanquam basè ænea stabiliti.*

III.
Richa. Vich.
Primasias,
Beda.
Sancti, Ec-
clesiae trium-
phantis do-
cor.

His positis, Prima expositio est Richardi de Sancto Victore, *Faciám, inquit, illum columnam in templo Dei mei, id est, efficiám ut instar columnæ sit in se firmus per fidem, relictus per aequitatem, erectus per intentionem, sublimis per contemplationem. Et praeterea alios sustentet uerbo consolationis, suffragio orationis, exemplo actionis.* Secunda & Primasias, & Bedæ, qui docent, columnam in fabricis & fortitudini congruere, & decori. Sic in Ecclesia Rectores, & eminere munere dignitatis, & portare alios officio charitatis: quamuis Beda existimet hunc columnarem decorem ad futurum gloriae statum esse referendum, cum sancti ueluti illæ duæ columnæ ante uestibulum templi Salomonis, quæ nihil sustinebant, triumphantem Ecclesiam decorabunt.

III.
Vincenti do-
num perse-
uantiæ pro-
mittitur.
Beati nulli
mutacionis
obserui.

Mihi duplex uideretur huius promissionis expositio. Vna est, ut ea ad statum uitæ presentis pertineat, promittaturque uincenti in prælio, quod aduersus uitiá, errorésque committitur, donum perseverantiæ, quo munitus instar columnæ minimè loco dimoueri possit, habeatque in se fortitudinemque ac firmitatem qua imbecilliores praeterea ualeat sustinere. Altera, ut ad futuræ gloriae statum referatur, in quo Beati sunt ueluti quædam columnæ firmissimæ, nulli iam mutationi subiecti,

subiecti, quæ inuicta in utroque statu fortitudo illis etiam verbis indicatur. Et foras non egredietur amplius, id est, nulla vis eiusmodi columnam è templo Domini poterit extrahere. Quod verò subiungitur: *Et scribam super eum nomen Dei mei, & nomen ciuitatis Dei mei Hierusalem noua, quæ descendit de cælis à Deo meo, & nomen meum nouum*, adhuc pertinet ad similitudinem columnarum, in quibus Regum ac Principum, qui eas erigebant, nomina incidi solebant: scribitur autem nomen Dei super sanctos, qui hinc per gratiam, tunc verò per visionem beatificam, filij Dei per adoptionem vocantur: quod quia super naturam est, non in illis, sed supra illos scribi dicitur. Scribi etiam *nomen ciuitatis Hierusalem*, est perpetuò cælestis illius ciuitatis ciues appellari. Dicitur autem Hierusalem noua descendisse de cælo, quia vt rectè ait Ansbertus: *Multitudo electorum cum Christo in utero virginis prædestinata descendit*: nomen etiam Christi nouum in eisdem sanctis scriberetur, hoc est manifestum erit, columnas illas in cælo à Christo per passionem & mortem, qua nomen Iesu sibi promeruit, tanquam in victoriæ suæ monumentum erectas fuisse, illisquæ sanctorum omnium gloriam esse acceptam referendam: in cuius rei typum Psal. 16. inscribitur apud Septuaginta interpretes *ἡ νίκη*, id est, columnæ descriptio, vt indicetur Christum per suam resurrectionem, quodammodo columnam gloriæ, & victoriæ suæ monumentum erexisse, cui merito potuisset inscribere. Non plus ultra. Accedit quoddam vt supra ex Hugone Cardinale diximus beati post resurrectionem à Iesu Iesuitæ, & à Christo Christiani appellabuntur. Denique vt stabilitas prædestinationis, & gloriæ designetur, hæc omnia in sanctis, quasi in columnis firmissimis incidenda denunciantur.

Nomen Dei cur super sanctos, non in sanctis scribatur.

Ansbertus.

Sancti in cælo monumentum victoriæ Christi.

Explicatur inuul.

Psal. 16.

Beati post resurrectionem Iesuitæ, & Christiani appellabuntur.

Duæ illæ columnæ, quas Salomon ante vestibulum templi collocavit, describuntur, simulque Bedæ sententia explicatur.

SECTIO VI.

Quoniam Beda, vt paulo ante diximus, existimat, cum hinc dicitur, *faciam illam columnam in templo Dei mei*, non solum promitti victoribus, vt modò Ecclesiam instar columnarum sustineant: sed etiam postea in cælesti patria emineant, & decori atque ornamento triumphanti Ecclesiæ sint: quemadmodum duæ illæ maximæ, ac pulcherrimæ columnæ quas Rex Salomon eleganti opere perfectas ante sui templi porticum collocavit, varium earum opus, & artificium describendum putauimus, quo magnifica hæc Christi promissio illustrior redderetur.

Igitur de earum columnarum opere agitur 3. Reg. 7. & 2. Paralyp. 3. & 4. quod erat huiusmodi. Primò, Columnæ erant fusiles ex ære. Secundo, Quælibet à basi vsque ad capitellum habebat altitudinem 35. cubitorum. Tertiò, Vniuscuiusque ambitus erat 12. cubitorum. Quarto, Erant striatæ, id est, strijs, seu canalibus quibusdam, & quasi fulcis secundum scapi ipsius longitudinè excauatæ atque distinctæ. Quinto, Mirum erat capitellorum opus, atq; artificium, tam admirabili varietate, & elegantia perfectum, vt difficile admodum possit, cuiusmodi fuerit, cogitatione comprehendere. Etenim erant superposita vtrique columnæ capitella fasciata, liliata, altitudinè quinque cubitorum, intus inania, factaque admodum retis, & catenarum, hoc est instar retis ex omni parte perforata subtilibus foraminibus, quæ ex multiplicibus ipsius æris complicationibus, & volu-

1. 3. Reg. 7. & 2. Paralyp. 3. & 4.

Columnarum longitudo, ambitus, & opus.

Capitellorum altitudo & elegantia.